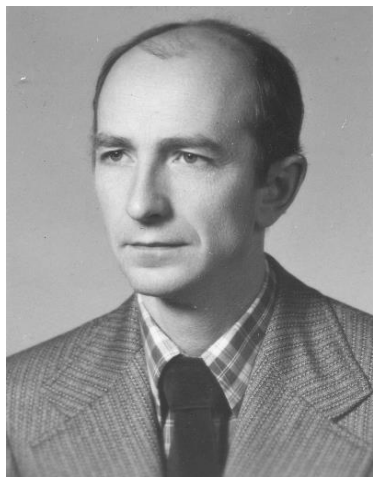

Prof. dr hab. Zbigniew Antoni Oziewicz

W 2016 roku świętujemy **Jubileusz 75-lecia** urodzin Profesora Doktora Habilitowanego **Zbigniewa Antoniego Oziewicza**¹, członka Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy. Przybliżamy sylwetkę naszego sławnego Rodaka, życząc Mu pełni zdrowia i niegasnącego natchnienia do twórczości i solidarności.

Urodził się 22 sierpnia 1941 r. w Wilnie. Rodzice – absolwenci Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie: ojciec Franciszek – magister matematyki, matka Zofia z domu Kwass – magister fizyki. Dziadek Antoni Oziewicz – ziemianin z Rymszańców (leżących na północ od Święcian), babcia Emilia z Januszewskich rodem również z powiatu święciańskiego. W Święcianach mieszkali pradziadkowie Oziewiczowie, tu uczył się w gimnazjum ojciec Franciszek Oziewicz. W końcu kwietnia 1945 r. rodzina otrzymała skierowanie na ewakuację do Polski. Rodzice wraz z trójką dzieci: Zbigniewem (miał wtedy niespełna 4 lata), młodszym Marianem i zaledwie 5-miesięczną Barbarą oraz dziadkami Oziewiczami w tułaczce dotarli do Inowrocławia, gdzie ojciec znalazł mieszkanie i pracę w charakterze nauczyciela.

Wybitnie uzdolniony Zbigniew poniekąd zsyntezował dar fizyczno-matematyczny matki i ojca, gdyż w 1964 r. otrzymał dyplom magistra fizyki matematycznej z *wyróżnieniem* na Uniwersytecie w Leningradzie (obecnie St. Petersburg), w 1970 r. na Uniwersytecie we Wrocławiu uzyskał stopień doktora *summa cum laude*, a w 1985 r. na tymże Uniwersytecie – habilitację. Te coraz wyższe stopnie naukowe znamionowały coraz głębsze wtajemniczenie w fizykę matematyczną i jej zastosowania w modelowaniu muonów i atomów muonowych. Rozprawa habilitacyjna została nagrodzona przez Polską Akademię Nauk.

---

¹ http://repozytorium.encysol.pl/w/images/2/22/Oziewicz_Zbigniew_379_2.jpg.

Od 1965 r. był pracownikiem naukowym Instytutu Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Wrocławskiego, w latach 1967–1969 został oddelegowany ze stypendium do Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej k. Moskwy. Po obronie doktoratu do 1977 r. – stażysta naukowy, m.in. na uniwersytetach w ZSRS, Szwecji, Szwajcarii i Belgii, od 1992 r. – prof. nadzw. Uniwersytetu Wrocławskiego, profesor wizytujący w University in Pennsylvania State (1991–1992), Texas University at San Antonio (2008, 2011) i wreszcie najbardziej stałe stanowisko – profesora zwyczajnego (*full professor*) przyznał mu Universidad Nacional Autónoma de México (od 1993 r.).

Prace badawcze profesora dra hab. Zbigniewa Oziewiczza obejmują cztery bloki tematyczne:

- stosowana teoria kategorii, stosowana algebra homologiczna, struktury algebraiczne, logika kategorii, algebry: Frobeniusa, Grassmanna, Clifforda, Nijenhuisa-Richardsona, moduły Lie’go, grafy grafów, kategorie wielokrotne;
- edukacja matematyczna, konceptualny kategoriowy rachunek różniczkowy i całkowy (bez teorii granic), niekomutatywna geometria różniczkowa;
- konceptualna mechanika kwantowa bez struktur Gilberta, logika kwantowa i komputer kwantowy;
- podejście do teorii względności z pozycji algebry homologicznej jako teorii rywalizującej.

Wyniki badań są zawarte w ponad stu publikacjach naukowych, w znacznej części dostępnych w sieci². Nasz Jubilat jest również redaktorem naukowym lub członkiem międzynarodowych komitetów redakcyjnych lub doradczych wielu czasopism, takich jak np.: *Advanced in Applied Clifford Algebras*; *Journal of Generalized Lie Theory and Applications*; *Algebras, Groups and Geometries*; *Journal of Physical Mathematics*; *Hadronic Journal*.

Od 2012 r. jest wicekoordynatorem Centrum Zaawansowanych Otwartych Studiów Algebr Clifforda C.A.I.R.O.S. w Tuluzie³, od 2010 r. – członkiem Telesio – Galilei Academy of Science⁴, członkiem Komitetu ds. oceny fizyczno-matematycznych projektów badawczych w Meksyku,

---

² https://www.researchgate.net/profile/Zbigniew_Oziewicz.

³ <http://www.icca7.ups-tlse.fr/research.htm>.

⁴ www.telesio-galilei.com.

a także wielu towarzystw naukowych, m.in. Towarzystwa Matematycznego i Towarzystwa Fizycznego w Meksyku oraz Światowej Federacji Uczonych⁵.

Pod Jego przewodnictwem odbyły się coroczne międzynarodowe warsztaty matematyczne z serii Applied Category Theory, Graph-operad-Logic (2001–2013, Meksyk). Od kilku lat Profesor Zbigniew Oziewicz uczestniczy w radzie programowej Międzynarodowej Konferencji „Nauka a jakość życia” w Wilnie, promując otwartość nauki i wolność myśli twórczej. W tymże duchu promuje on tezy doktorskie i magisterskie swoich licznych wychowanków w Graduate School in Mathematics and Mathematical Physics in Mexican University UNAM. Jego absolutnie oryginalne, „buntownicze” podejście do studiów matematyki poznali również studenci kierunku informatyki na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym filii wileńskiej Uniwersytetu w Białymstoku. Podejmując trud

Fot. 1. Prof. dr hab. Zbigniew Oziewicz z grupą studentów filii wileńskiej Uniwersytetu w Białymstoku. Jesień 2015 r.

Foto: archiwum.

---

⁵ <http://www.federationofscientists.org/WfsHist.php>.

przyjazdu na wykłady w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016 Profesor poniekąd złożył hołd mieszkańcom swojej rodzinnej Ziemi Wileńskiej.

Jubilat był i pozostaje wrażliwy na wszelkie ograniczenia wolności obywatelskich i suwerenności narodów. W 1980 r., według danych Instytutu Pamięci Narodowej, został on zatrzymany podczas próby rozpowszechniania w kinie ulotki zawierającej „postulaty strajkujących robotników Wybrzeża oraz nawołującej do solidarności i zdecydowanej walki, która miałyby doprowadzić do ustępstw władz”. Od 7 października 1982 r. do 4 grudnia 1982 r. był internowany we Wrocławiu, osadzony w

Fot. 2. Plakat Narodowego Uniwersytetu Autonomicznego Meksyku wydany z okazji Jubileuszu 75-lecia prof. Zbigniewa Oziewicza oraz międzynarodowego sympozjum matematycznego

Universidad Nacional Autónoma de México
Facultad de Estudios Superiores Cuautitlán

UNAM
CUAUTITLÁN

75
ANIVERSARIO
del natalicio del profesor
Zbigniew Oziewicz

SEMINARIO INTERNACIONAL
PROBLEMAS ACTUALES
DE MATEMÁTICAS

Programa

LUNES
Professor Gregory Wene
Universidad de Texas
Tema
Como enseñar cálculo diferencial

MARTES
10:00-10:50
Dr. Galia Carvantes
Tema
Quantum Computing and Entanglement.
11:00-12:00
Dr. Guillermo Morales
Tema
Embedding of spaces of
ab-regular into special linear groups.

MIÉRCOLES
Professor William Page
Tema
Dinámica cuántica y programación simbólica

JUEVES
Professor Jason Cruz Guzmán
Tema
Axiomatización de interacción

VIERNES
Professor Zbigniew Oziewicz
Tema
Teoría de Campos en términos de formas diferenciales

Del 25 al 29 de Julio

Campo 4
Edificio A2, salón 209

Horario
10:00 a 12:00 hrs.
13:00 a 15:00 hrs.

Entrada libre

Informes: fesc.distancia@gmail.com

Foto: archiwum.

Grodzkowie. Od 2 marca 1984 r. spędził prawie pół roku w areszcie śledczym we Wrocławiu. Notabene w więzieniu napisał dysertację habilitacyjną, nie mając do dyspozycji nic, prócz ołówka i papieru. Za „stworzenie warunków do pracy naukowej” napisał w dysertacji podziękowanie naczelnikowi więzienia, który zgodził się przekazać ją na Uniwersytet. Dyrektor Instytutu Fizyki Teoretycznej Jan Łopuszański otworzył ten niezwykle przewód habilitacyjny, który odbył się pomyślnie. Służba Bezpieczeństwa zakazała autorowi wyjazdu za granicę, który obowiązywał do 5 sierpnia 1988 r.

Zbigniew Oziewicz należał do Rady „Solidarności Walczącej”, której głównym celem było popieranie starań o wyprowadzenie z Polski Armii Czerwonej, jak również wspieranie dążeń Litwy i Ukrainy do niepodległości. W 25. rocznicę powstania „Solidarności Walczącej”, 15 czerwca 2007 r. Zbigniew Oziewicz otrzymał z rąk Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, a 27 czerwca 2016 r. – nadany przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyż Wolności i Solidarności.

Przygotował Romuald Brazis

(na podstawie danych z www.snpl.lt i innych stron Internetu oraz z osobistych spotkań z Jubilatem).